



**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

KONFLIKTHANTERINGSMODELLER

JENNY EKENLÖV

DERSIM UGUR

Akademien för utbildning, kultur och
kommunikation
Pedagogik
Examensarbete i lärarutbildningen
Grundnivå
15hp

Handledare: Kamran Namdar

Examinator:

Termin 7

2012

Förord

Vårt arbete har varit både roligt och givande. Vi går lärarutbildningen lek, lärande och utveckling där vi läser vår sista termin med kursen examensarbetet inom kunskapsområdet pedagogik.

Vi vill tacka de som varit behjälpliga under projektet och motiverat oss att fortsätta kämpa trots motgångar.

Ett stort tack till vår projekthandledare Kamran Namdar och alla pedagoger som deltagit i vår studie. Vi vill även tacka våra nära och kära.

Sammanfattning

I denna studie har vi valt att behandla två frågeställningar som genomsyrar hela vår studie. Syftet med denna studie är att se hur pedagogerna ute i förskola och skola reder ut konflikter mellan barn och om de går efter någon specifik konflikthanteringsmodell. Vi har valt att använda oss av intervjuer med hjälp av bandinspelning. Vi har tagit fram de viktigaste punkterna i de konflikthanteringsmodeller som vi beskriver i vår studie samt pedagogernas viktigaste roll i en konflikt. Resultatet bevisar att många pedagoger inte följer en specifik konflikthanteringsmodell utan handlar efter sunt förnuft. Samtidigt som pedagogerna utgår ifrån många punkter i konflikthanteringsmodellerna så är de inte medvetna om att de följer en specifik modell.

Nyckelord/sökord

Konflikthanteringsmodeller, barn, pedagoger, känslor, konflikter.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
2 Syfte.....	1
3 Frågeställning.....	1
4 Allmänt om konflikter.....	1
5 Olika konflikthanteringsmodeller.....	2
5.1 Isländska modellen.....	2
5.2 NVC.....	3
5.3 CPS- modellen.....	4
5.4 Kompassamtal.....	5
6 Samspelets betydelse i skolan.....	6
7 De viktigaste aspekterna i pedagogens roll.....	7
8 Metod.....	7
8.1 Forskningsstrategier.....	7
8.2 Datainsamlingsmetoder.....	8
8.3 Urval.....	8
8.4 Genomförande.....	8
8.5 Databearbetning och analys.....	9
9 Forskningsetiska principer.....	9
9.1 Informationskravet.....	9
9.2 Samtyckeskravet.....	9
9.3 Konfidentialitetskravet.....	9
9.4 Nyttjandekravet.....	9
10 Resultat.....	10
10.1 Förebyggande.....	10
10.2 Medlare.....	10
10.3 Empati.....	11
10.4 Känslor.....	11
10.5 Gynnar alla parter.....	12
10.6 Miljö.....	12
10.7 Val av Konflikthanteringsmodeller.....	12
10.8 De viktigaste aspekterna i pedagogens roll.....	13
11 Analys och diskussion.....	14
11.1 Val av konflikthanteringsmodell.....	14
11.2 Tiden.....	15
11.3 Eleverna löser konflikter själva.....	15
11.4 Empati.....	15
11.5 Miljö.....	15
11.6 Dialog.....	16
11.7 Känslor.....	17
11.8 Förebyggande.....	17
11.9 Medlare.....	18
11.10 Samspel.....	18
11.11 Gynnar alla parter.....	18
12 Metod diskussion.....	19
13 Nya forskningsfrågor.....	20
14 Referenslista.....	21
15 Bilaga 1 - Intervjufrågor.....	22
16 Bilaga 2 - Brev till Pedagogerna.....	23

1 Inledning

Konflikter kan uppstå mellan människor om de har olika åsikter om ett ämne eller om två individer vill ha samma föremål. Konflikter kan ibland vara svåra att reda ut och vi är väldigt nyfikna på att veta hur vi ska gå tillväga på bästa sätt för att reda ut olika konflikter mellan barn i skolan. Med hjälp utav denna studie hoppas vi få lära oss grunderna så att vi sedan kan reda ut konflikter på ett professionellt plan.

Vi har valt att fokusera på pedagogernas synsätt i relation till modeller om konflikthantering men även vad pedagogerna anser vara viktigt när det handlar om konflikthantering barnen emellan. Genom denna studie får vi en bredare syn på hur det i verkligheten ser ut i både teorin och praktiken samtidigt hur medvetna pedagogerna egentligen är i sin yrkesroll gällande konflikthantering.

Detta arbete skall leda till att synliggöra vilka konflikthanteringsmodeller som finns och vilka som tillämpas i skolans verksamhet. Konfliktmodellerna ger även pedagogerna valmöjligheter att välja den modell som passar dem bäst. Vi har även valt att avgränsa detta arbete med tanke på att konfliktområdet är ganska brett. Pedagogernas förhållningssätt är något som ligger till grund för denna studie, eftersom det är viktigt att lyfta upp modellerna och se dem som ett verktyg vilket i sin tur underlättar för pedagogernas arbete tillsammans med barnen.

2 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka om pedagoger som arbetar inom skolans verksamhet verkligen följer olika konflikthanteringsmodeller och i så fall vilka. Samt hur de går tillväga för att reda ut en konflikt mellan barnen så det gynnar alla parter.

3 Frågeställning

1. Vad anser pedagogerna vara viktigt när det gäller konflikthantering barnen emellan?
2. Följer pedagogerna en specifik konflikthanteringsmodell?

4 Allmänt om konflikter

Konflikt är ett begrepp som härstammar ifrån latinets namn "Conflictus" vilket betyder sammanstötning, tvist eller motsättning (Maltén, 1998). Begreppet konflikt definieras på olika sätt enligt olika forskare. Newcomb i Maltén (1998) menar att begreppet konflikt uppstår när två parter har en bristande kommunikation och det finns en laddad spänning mellan parterna. Däremot anser DeBeno i Maltén (1998) att en konflikt kan handla om att två personer har olika värderingar. Thornberg (2006) menar att en konflikt inte bara uppstår mellan två eller flera individer utan kan även äga rum inom en människa, det kallas för kognitiva konflikter. Det finns även negativa konflikter menar Engquist (1994). När en negativ konflikt uppstår mellan två parter kan det vara svårt att komma fram till en gemensam lösning. En sådan

konflikt kallas för destruktiva konflikter, där den ena partnern lägger över alla sina känslor och aggressioner på den andra partnern. När detta sker behöver en tredje part ingripa då det kan vara svårt för de inblandade att reda ut konflikten själva (Engquist, 1994).

Engquist (1994) understryker att det är viktigt för människor att kunna uttrycka sina värderingar på ett hänsynsfullt sätt och inte hålla känslorna inom sig. Vilket kan resulteras i att människor möjligtvis får ett utåtagerande beteende om de trycker undan sina känslor. Engquist (1994) tycker att det kan vara rent av nyttigt med konflikter för att människor ska kunna utvecklas i sitt tänkande. Genom konflikter lär sig människor att kommunicera med varandra och respektera varandras viljor. Maltén (1998) anser att människor ställs inför olika konflikter i sin vardag. Dessa konflikter sker naturligt för alla individer, både medvetet och omedvetet. Vidare menar Maltén (1998) att en konflikt mellan två parter kan redas ut med hjälp av olika konflikthanteringsmodeller. Engquists (1994) tankar kan kopplas ihop med Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2011) där det står att alla lärare ska ta hänsyn till varje individ och deras enskilda behov, tänkande, erfarenheter och förutsättningar. Eleverna ska lära sig att leva sig in i andra människors situationer och på så vis förstå andras tankar och känslor. Skolan ska ta avstånd från förtryck, särbehandling och kränkningar (Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011).

Thornberg (2006) beskriver fyra olika benämningar på konflikter. Den första handlar om sakkonflikter där två eller flera individer har olika åsikter om exempelvis vad som är viktigt i ett gemensamt arbete. Den andra konflikten handlar om intressekonflikter där varje deltagare i en grupp väljer sitt intresseområde. Intressekonflikterna kan även handla om att flera är intresserade av en och samma sak. Värderingskonflikt handlar om att olika individer har olika värderingar om saker som det inte finns något givet svar på, exempelvis om det finns någon Gud. Sista konflikten är relationskonflikter och känslokonflikter som handlar om att individerna stör sig på varandra (Thornberg, 2006).

5 Olika konflikthanteringsmodeller

5.1 Isländska modellen

Forskning i Island har visat att den isländska modellen bidrar till att elevernas empatiska förmåga blev stärkt. Klassrumsklimatet blev betydligt bättre och eleverna visade mer hänsyn gentemot varandra (Nemert, 1997). Eleverna dömde inte sina klasskamrater lika snabbt längre och de blev mer öppna och tryggare i sin närmiljö. De valde att diskutera fram lösningar i en konflikt istället för att bruka våld. Dessa steg nedan gör även att eleverna i framtiden kan lösa konflikterna själva utan pedagogens hjälp (Nemert, 1997).

Pedagogens roll är att ställa frågor och lyssna på alla parter, finnas till hands för eleverna samt leda diskussionen vidare till en lösning. Ge eleverna verktygen att själva lösa konflikter i framtiden (Nemert, 1997).

Den isländska modellen består av fem steg:

Steg 1

Handlar om att identifiera problemet och fråga sig varför det är ett problem. Det gäller att lugna ner uppskruvade känslor och verkligen tänka efter vad som ligger bakom grälet. I många fall kan en konflikt sluta vid steg 1.

Steg 2

Här måste eleverna leva sig in i hur den andra tänker känner sig och där med stärks deras empatiska förmåga. Att se på saken i en annan synvinkel är väldigt viktig. Pedagogerna frågar respektive barn hur han eller hon känner sig och den andre får här leva sig in i den andras känslor.

Steg 3

Hur ska vi lösa problemet? Finns det flera olika sätt att lösa problemet på? Eleverna får motivera sitt ställningstagande så att de här inser att det inte bara finns en lösning på problemet utan flera.

Steg 4

Hur ska vi lösa problemet? Vilket sätt är bäst? Hur känner sig eleverna gentemot de alternativ som blir valt? Är problemet nu löst? Genom att gå igenom dessa steg lyfts ett demokratiskt sätt fram där vi lyssnar på varandra.

Steg 5

Här ser vi vad det blir för konsekvenser av att lösa konflikten på just det sättet vi valt. Vad är det bästa/värsta som kan hända? Eleverna får här tänka till en gång till och välja ett till alternativ om inte det första skulle fungera. Det är inte alltid en konflikt blir löst bara för att alla enats om ett beslut (Nemert, 1997).

5.2 NVC

Nonviolent communication förkortas NVC och är en förebyggande modell framtagen av Marshall B. Rosenberg (2003). NVC kan även användas då en konflikt redan uppstått. NVC inriktar sig på individernas känslor och behov genom att stärka människan att föra en dialog och skapa en gemensam lösning för alla parter istället för att bruka våld. Denna modell inriktar sig även på att känna empati för sina medmänniskor och även kunna kommunicera verbalt (Rosenberg, 2003).

NVC används som ett redskap för att se till sitt inre jag genom att reflektera över hur jaget uttrycker sig. Genom att se till sina egna känslor och behov och även lyssna till andras behov (Rosenberg, 2003). Pedagogens roll är att observera och lyssna till elevernas behov. Att hjälpa eleverna att komma fram till en lösning som gynnar alla parter samt få elever att tänka till (Rosenberg, 2003).

NVC utgår från fyra komponenter:

Observation

När en konflikt uppstår ska inga bedömningar eller tolkningar göras (Rosenberg, 2003). Om de inblandade i konflikten blir dömda kan konsekvenserna bli att individerna gör motstånd. Det som skall fokuseras på i observationen är endast vad som händer och sägs mellan två eller flera individer (Rosenberg, 2003).

Känslor

Nästa steg är att individerna ska få uttrycka sina känslor, att sätta ord på dem. Detta gör att det blir lättare att binda kontakter med andra människor. Genom att visa sig sårbar och visa sina känslor kan hjälpa till att lösa konflikter (Rosenberg, 2003).

Behov

Här tar vi reda på individernas behov genom att lyssna på deras känslor. När en person säger något negativt kan individen välja att ta det på fyra olika sätt:

1. *Lägga skulden på oss själva?*
2. *Lägga skulden på andra?*
3. *Känna våra egna känslor och behov?*
4. *Förstå de känslor och behov som ligger dolda i den andra personens negativa budskap” (Rosenberg, 2003 s. 68).*

Genom att kunna koppla ihop behov och känslor bidrar det till att motparten kan känna empati och svaret bemötas på ett empatiskt sätt (Rosenberg, 2003).

Önskemål

Den fjärde och sista komponenten i NVC handlar om att alla parter skall lyssna på varandras önskemål vilket i sig leder till att vi berikar varandra. Genom att sätta ord på önskingar kan motparten ha en förståelse för vad som önskas istället för att med känslor anta att den andre förstår.

NVC handlar inte om att ändra på individer och dess beteende utan att skapa relationer mellan människor som bygger på tillit och empati. Vilket leder till att allas behov blir tillgodosedda (Rosenberg, 2003).

5.3 CPS- modellen

Grundaren av CPS modellen är Ross W. Greene som arbetar som psykolog i USA vid Harvard Medical School (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011). CPS är en förkortning på “The collaborative problem solving institute” vilket betyder “Samarbetsbaserad problemlösning” och bygger på att undvika trotssyndrom (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011).

Det negativa beteendet hos barnet är ett resultat av samspelet mellan barnet och miljön runt omkring (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011). Miljön runt barnet ställer för höga krav vilket leder till att barnet blir frustrerat då hon/han inte kan

uppfylla kraven. Greene (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011) menar att det negativa beteendet hos barnet inträffar när kraven blir för stora, eftersom barn inte tänker på samma sätt som vuxna. I skolan är det väldigt vanligt att barnet blir problemet och att fokus ligger på barnet istället för miljö eller relationen med läraren. CPS är en förebyggande modell och Greene menar att arbeta på detta vis är mycket bättre än att ta itu med konflikten när allas känslor är ute i luften (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011).

Genom att använda sig av CPS-modellens synsätt behöver pedagogen ta reda på i vilka situationer det negativa beteendet inträffar hos barnet. Vad är det som får barnet att triggas igång? Många barn har bristande färdigheter i att anpassa sig och ha en flexibilitet i sitt tankesätt. Därför behöver pedagogen hjälpa till och visa barnet till rätta. Genom att använda sig av CPS metoder kan det medföra till en minskad utredningsfaktor där vissa barn skulle fått en diagnos. Pedagogen kan här nedan välja en av de olika planerna (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011).

CPS tre strategier:

Plan A

Ser till pedagogens behov och önskningsar och det är pedagogen som bestämmer och barnet måste följa det beslut som tas.

Plan B

Pedagogen löser problemet så att alla inblandade blir nöjda. Sätter gränser men visar respekt. Här får alla parter gemensamt bestämma.

Plan C

Barnet får bestämma enligt sina behov och önskemål.

CPS ger barnet en utökad empatisk förmåga, konsten att lösa konflikter samt att lyssna på andra och identifiera problemet. Greene i Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad (2011) anser att det är bäst att följa plan B eftersom att det är ett demokratiskt förhållningssätt.

5.4 Kompissamtal

Kompissamtal är en konfliktmetod som utvecklades av en lärare i Sverige och går ut på att lösa konflikter verbalt mellan barn i klassen (Johansson, 2003). Pedagog och elever sitter på stolar i en ring i klassrummet. Pedagog ställer en fråga i taget till hela klassen och låter alla elever i ringen få svara i tur och ordning (Johansson, 2003).

Under kompissamtalet ska eleverna sitta tysta och vänta på sin tur att få svara på den fråga som pedagogen ställer. Det ska vara en lugn och trygg miljö där alla visar varandra respekt. Pedagog ställer frågorna i en viss ordning för att eleverna ska lära sig ta ansvar för sina handlingar (Johansson, 2003).

1. *Har du löst något problem eller hjälpt till att lösa något bråk?*
2. *Har du gjort något dumt mot någon, som du inte har rätt ut?*

3. *Har någon gjort något dumt mot dig, som inte har retts ut?*
(Johansson, 2003, s 100)

Förhoppningsvis ska eleven som gjort något dumt ange sig själv på fråga nummer 2 eftersom inget barn ska bli utpekad. Om inte eleven säger något får han eller hon en ny chans på fråga nummer 3 (Johansson, 2003). Pedagogen ger även möjligheten till eleven om han eller hon vill lösa konflikten i ringen eller efter att kompissamtalet är slut. De andra eleverna kan komma med förslag hur en konflikt kan lösas som uppstått mellan två eller flera barn.

Genom att ha kompissamtal får eleverna lära sig känna empati för den andra individen. Samt att eleven som gjort något dumt får känna ånger och förstå att det inte är acceptabelt att exempelvis säga elaka ord (Johansson, 2003). Kompissamtal ger eleverna verktygen att själva fundera över hur de kan agera i olika situationer.

6 Samspelets betydelse i skolan

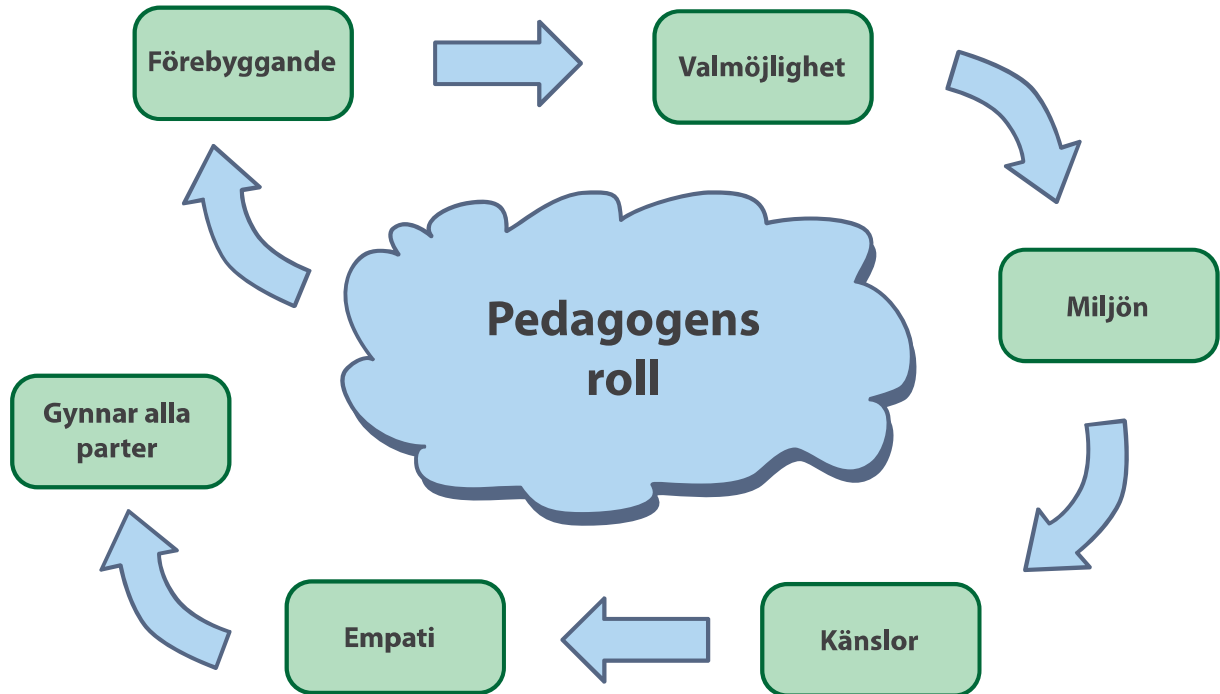
Vygotskij menar enligt Bråten (1998) att barn i samspel med andra barn och vuxna kan åstadkomma betydligt mer än vad de skulle klara ensamma, vilket också är nyckeln till att uppnå högre nivåer av lärande. Dewey (2004) påvisar även sambandet mellan barnens värld och inläring. Han menar att barn aktivt lär sig och bearbetar kunskaper i sin omvärld. Därför är även problemlösningssituationer någon positivt där lärande styr barnets utveckling menar Vygotskij (Bråten, 1998).

Ett viktigt citat från Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 som kopplas ihop med Vygotskij:

"Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt" (Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, s 13).

Dewey menar i Forell (2005) att när en handling är planerad och bedöms, resulterar det i att på allvar lära individen något. Dewey menar att lärande är förenat med förmågan att reflektera och agera över de konsekvenser som handlingen medför (Forell, 2005). Vilket leder till att individerna tillsammans kan komma fram till en ny lösning (Forell, 2005). Skolan ska se till att varje elev får ett kritiskt tänkande och självständigt kan formulera olika ståndpunkter som är grundade på etiska överväganden och kunskaper (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011). Där pedagogernas roll blir att stimulera elevernas lärande och utveckling. Skolan skall även sträva efter en trygg och harmonisk atmosfär. Där eleven skall visa omsorg och respekt för miljön. Det ska även ta ansvar för den miljön som de lever i och som de kan påverka (Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011).

7 De viktigaste aspekterna i pedagogens roll



Vi har valt att placera pedagogens roll i mitten och plockat ut de viktigaste kärnpunkterna utifrån olika konfliktmodeller. Pedagoger börjar med att förebygga en konflikt i barngruppen genom att arbeta efter en specifikt vald modell. I nästa steg bör pedagoger reflektera över vilka valmöjligheterna som finns i dess verksamhet. Pedagogens valmöjligheter kan vara vilken modell hon eller han ska gå efter.

Att inte lyssna på barnet utan helt och hållet bestämma över barnet. Pedagoger har också valmöjligheten att verkligen sitta ner och föra en dialog med barnen över vad som hänt.

Förebyggande konflikthanteringsarbete ska alltid ske i en trygg och lugn miljö. Dels när konflikten ska redas ut men även runt omkring barnet så att färre konflikter uppstår. När en konflikt har uppstått är det viktigt att barnen får visa sina känslor och att alla ska få komma till tals. För att i sin tur kunna visa empati för alla inblandande. Till slut ska pedagoger se till att alla parter kommer fram till en acceptans. Att de tillsammans kommer fram till en lösning som gynnar alla parter.

8 Metod

8.1 Forskningsstrategier

Forskningsstrategier utgår ifrån två olika metoder den Kvalitativa och den Kvantitativa (Denscombe, 2009). Den kvantitativa metoden går ut på att söka efter ett resultat som är mätbart, genom att använda sig utav enkätundersökningar och stora stickprov (Denscombe, 2009).

Rapport bygger på den kvalitativa metoden som handlar om fördjupande intervjuer och fallstudier. Därigenom försöka hitta själva kärnan i våra forskningsfrågor.

Vi har valt att utgå utifrån den kvalitativa metoden för en insikt på pedagogernas synsätt gällande konflikter barnen emellan, men även om pedagogernas medvetenhet kring valet av konfliktmodeller (Denscombe, 2009).

8.2 Datainsamlingsmetoder

Vi har intervjuat 10 stycken pedagoger för att få en personlig och djupare kontakt. Denscombe (2009) förklarar att genom intervjuer är det lättare att se på människan om den ger ett uppriktigt svar. Stukát (2005) benämner två olika slags intervjuformer, en strukturerad och en ostrukturerad. Den strukturerade handlar om att frågorna ställs i en viss ordning där respondenten bara kan välja mellan vissa förutbestämda svar. Eftersom frågorna är slutna.

Vi har valt den ostrukturerade intervjuformen som går ut på att ställa frågor som är lätta att förstå men även bidrar till att ställa följdfrågor till som ”hur menar du då? eller vad hände när du gjorde så?”. Den här intervjuformen går ner på djupet och gör det möjligt att få ut mer av svaren (Stukát, 2005). Vi har även tänkt på miljön som Stukát (2005) menar att intervjuerna ska göras i en lugn miljö och det ska kännas tryggt för båda parter. Personerna som blev intervjuade visste även att han eller hon kunde avsluta intervjun när som helst (Stukát, 2005).

8.3 Urval

Vi har valt att göra våra intervjuer i en skola och en förskola i två olika kommuner utanför Stockholm. Vi valde att intervjua 5 stycken pedagoger som arbetar i klass 1-4 och har lång erfarenhet inom skolan och 5 stycken pedagoger som arbetar med barn i åldrarna 4-5 år i förskolan. Vi valde att använda oss av dessa pedagoger eftersom vi ville ha en bredare syn på deras erfarenheter och tankar samt att dessa pedagoger var behöriga lärare med stor erfarenhet av att arbeta i skola och förskola. Alla pedagoger som vi intervjuat i vårt resultat benämns endast som ”pedagog, pedagogerna, han eller hon” med tanke på de forskningsetiska reglerna. Eftersom det viktigaste är att lyfta fram pedagogernas erfarenheter och tankar.

8.4 Genomförande

Innan intervjuerna tog sin start tilldelades samtliga ett brev (se bilaga 2) där vi mer ingående skrev vad deras medverkan skall användas till. Vi förklara vad de forskningsetiska reglerna gick ut på. Efter detta brev fick pedagogerna möjligheten att svara på om de vill ingå i studien eller inte. Genom att vi har varit tydliga och gått ut i god tid med informationen fick vi väldigt bra respons på samtliga intervjuer. Pedagogerna hade utsatt tid till oss när intervjuerna skulle genomföras och det gjorde att samtliga pedagoger var lugna och tog sig god tid på att svara.

Intervjuerna ägde rum i en lugn och harmonisk miljö eftersom vi vill undvika olika störningsmoment för ett väl och genomtänkt svar. I samtliga intervjuer använde vi oss av bandinspelning, detta för att vi skall kunna få en bra dialog med pedagogerna. Bandinspelningen är ett verktyg som givit oss mycket stöd i vårt arbete. Vi kan efter intervjuerna lyssna om och om igen utan att missa viktig information och sitta tillsammans och sammanfatta resultatet. Intervjuerna pågick mellan 30 - 40 minuter.

Vi hade en öppen dialog med de samtliga parterna vilket resulterades till en lugn, harmonisk och öppning stämning mellan oss och pedagogerna.

8.5 Databearbetning och analys

Vi ville lära oss mer om hur vi som nyblivna lärare kan reda ut konflikter på bästa sätt mellan barnen i skolan. Om det finns någon specifik konflikthanteringsmodell som pedagogerna går efter. Konflikter är en del av vardagen ute i skolorna så därför valde vi att fördjupa oss i ämnet eftersom vi kände att vi inte fått den kunskapen i vår lärarutbildning. Vi tog tillfället i akt att lära oss mer om de olika konfliktmodellerna som finns och hur vi kan tillämpar oss dessa i vårt arbete.

Vi valde att kategorisera rubrikerna i resultatet efter de faktorer som pedagogerna ansågs vara viktigast i konflikthantering barnen emellan. Precis likadant som vi gjorde i litteraturdelen med de viktigaste aspekterna ifrån de olika konflikthanteringsmodellerna. Sedan valde vi att jämföra litteraturen med resultatet genom att vi poängterade likheter och skillnaderna. Vi tog även upp fördelar och nackdelar och andra viktiga aspekter som är värda att tänka på.

Vi har även kategoriserat analys och diskussions del precis på samma sätt som vi gjort i resultatdelen för att få en tydligare bild av hur vi tänkt. Det påvisar att vi har gått in på djupet och visat vad vi sett genom vår analys över litteratur och resultat.

9 Forskningsetiska principer

9.1 Informationskravet

Informationskravet handlar om att informera dem som ingår i studien och bland annat ta upp vad studien handlar om. Denscombe (2009) menar även att den intervjuade har rätten att avbryta intervjun när de själva vill men också att det är frivilligt att ingå i studien. Informationen skall ges antingen skriftligt eller muntligt innan intervjun äger rum (Denscombe, 2009). Vi kontaktade pedagogerna via telefon i god tid innan intervjun skulle äga rum. Vi gav pedagogerna information om vad intervjun skulle gå ut på via brev. När intervjun väl ägde rum på bestämd tid i en trygg och lugn miljö spelades samtalet in på bandspelare.

9.2 Samtyckeskravet

Samtyckeskravet handlar om att skriftligt eller muntligt fråga vårdnadshavaren om deras samtycke till intervjun om barnen är under 15 år (Denscombe, 2009). Eftersom alla tillfrågade var myndiga behövde vi inte fråga vårdnadshavaren om samtycke till intervju.

9.3 Konfidentialitetskravet

Konfidentialitetskrav handlar om att vi har tystnadsplikt och att vi inte får på något vis skriva om något som kan identifiera personen som ingår i studien (Denscombe, 2009). Vi berättade innan intervjun att vi har tystnadsplikt och att de som deltar i undersökningen är anonyma.

9.4 Nyttjandekravet

Nyttjandekravet handlar om att personuppgifter inte får offentliggöras i andra syften än de som informerats (Denscombe, 2009). Vi använder oss av pedagogernas svar endast i vår studie, inte i några andra sammanhang. Vi kommer inte gå ut med några namn eller personuppgifter i vår rapport.

10 Resultat

De flesta av de pedagogerna som ingår i vår studie går inte efter någon specifik konflikthanteringsmodell. Därför har vi valt att plocka ut de faktorer som pedagogerna tagit upp som viktiga när det gäller att reda ut konflikter. Resultatet är indelat i rubriker utifrån de valda faktorerna.

10.1 Förebyggande

Samtliga pedagoger uppmuntrar barnen till att lyssna och diskutera med varandra dagligen i verksamheten. En utav pedagogerna berättar att hon på samlingarna pratar med barnen om hur de ska vara en bra kompis och lyfter upp vikten av att tala istället för att bruka våld. Hon arbetar även förebyggande genom att samtala tillsammans med barnen kring olika situationer som uppstått i livet. Detta gör att barnen får ett annat perspektiv på dagliga situationer. Dialogen är viktig menar hon vidare och understryker att man kommer långt med att ha ett bra ordförråd och kunna uttrycka sig verbalt.

En annan pedagog förklarar att han arbetar aktivt med att förebygga konflikter genom att eleverna ibland får dramatisera en händelse som sedan diskuteras i helklass. Det kan handla om situationer som hänt mellan barnen i klassen eller andra situationer som är viktiga att fundera kring. Dramatisering är ett bra verktyg för att få blyga barn att träda fram menar han.

Samtliga pedagoger understryker att det är viktigt för eleverna att lära sig att behandla sina kompisar och andra vuxna på samma sätt som man själv vill bli behandlad. Om barnet har ett beteende som förnedrar andra kan han eller hon inte vänta sig att få ett positivt och snällt bemötande tillbaka.

En annan pedagog berättar att hon arbetar förebyggande genom värderingsövningar. Att det är okej att tycka olika men att barnen ska bli respekterade för sina åsikter. Detta arbete gör att hon är steget före innan en konflikt uppstår. Hon menar på att det blir färre grövre konflikter genom detta arbetssätt. Eftersom att barnen fått lära sig vikten av att tycka olika så kan konflikter redas ut enklare.

10.2 Medlare

Pedagogerna som ingår i studien anser att deras största roll som pedagog är att lyssna in de berörda i konflikten och hitta fram till själva kärnan som lett fram till bråket. Det gäller inte att agera domare utan att skapa förståelse för varför vissa beteenden och ord skapar osämja. Vidare menar pedagogerna att deras roll är att vara tydliga om det förekommer trakasserier eller mobbning som har lett fram till konflikten.

Med tydlig menar de att det är ytterst viktigt att förklara att sådana beteendet är totalt oacceptabla i skolan och resten av samhället.

Vidare poängteras vikten av att ta det lugnt och inte brusa upp när en konflikt skall redas ut. Brusar pedagogen upp så kommer barnen också göra det. Därför anser pedagogerna att det är viktigt att lyssna på alla inblandade parter i konflikten. Alla skall känna sig nöjda med det beslut som tas och om det har varit en svår konflikt följs den gärna upp vid ett senare tillfälle för att försäkra sig om att allt är utrett. Pedagogerna är även ense om att deras roll är att ta reda på vad som hänt och varför barnen är osams och bråkar. Därför är dialogen tillsammans med barnen ytterst viktigt då det resulteras i att de får en förståelse över hur kompiserna tänker kring det som har hänt och därefter kan de komma fram till en lösning.

Pedagogerna menar att i konflikten så är deras roll att vara en medlare. De finns till som stöd för barnen och leder in dem i rätt riktning. Ser till att barnen förstår innebörden av vad som hänt och hjälper dem att kunna komma fram till ett gemensamt beslut.

Förhållningssättet gentemot barnen och de kunskaper som pedagogen besitter gällande konflikthantering är viktig. Finns verktygen kan konflikten lösas var som helst. Vidare menar de på att konflikter alltid kommer att finnas och uppstår konstant eftersom människor har olika åsikter. Konflikter är trots allt en del av livet.

10.3 Empati

Samtliga pedagoger anser att det är viktigt att barnen kan sätta sig in i hur andra känner. En pedagog nämner att hon använder sig av estetiska uttrycksformer för att ge barnen möjligheten att känna samhörighet med sina kamrater och känna empati, vilket leder till en bra gruppdynamik med färre konflikter. Estetiska uttrycksformer hjälper barnen att få en ny upplevelse, uppfattning och medkänsla.

En annan pedagog berättar hur han arbetar med hur man "gör förlåt" istället för att säga förlåt. Det går ut på att barnen lyssnar på varandra och försöker se vad som händer i situationen. Att enbart säga förlåt hjälper inte alltid eftersom barnet kan säga förlåt utan att mena det. Barnet får fundera på vad den andre kan bli glad över eller hur man ska göra för att det ska kännas bra igen. Det brukar ge större effekt för båda parter än att bara säga "förlåt".

Empati är viktigt i samband med konflikthantering på många sätt menar en annan pedagog. Eftersom empati är kärnan till att lära sig något om sig själv och andra.

10.4 Känslor

En pedagog förklarar att hon arbetar gärna med att uttrycka känslor. Hon menar på att det är "okej" för eleverna att visa känslor men att de alltid måste visa empati för den andre parten. Att följa upp konflikten, efter att känslorna har svalnat kan vara nödvändigt eftersom att det är då man kan nå fram till barn som känt sig orättvis behandlade. Det är inte alltid en konflikt går att lösa eller behöver redas ut. Ibland rinner vissa konflikter ut i sanden, barnen brusar upp men sedan lägger sig konflikten ganska snabbt igen.

En annan pedagog påpekar att det är viktigt att barnen får uttrycka sina känslor då de blir sårade men det är viktigt att det andra barnet förstår innebörden. Alla har rätt till sin åsikt även om de tycker olika. Det betyder dock inte att barnet får säga eller göra det dem tycker och tänker. Det är viktigt att behandla alla med respekt även om barnen inte är kompisar.

Känslor i en konflikt kan vara väldigt starka menar en pedagog. Det är viktigt att låta barnen få utlopp för sina känslor men på ett acceptabelt sätt. Ingen ska bli kränkt eller behöva stoppa undan sina känslor.

10.5 Gynnar alla parter

Det är viktigt att pedagogerna tar ansvar för att konflikten blir löst där alla inblandade får ungefär lika mycket taletid. En pedagog berättar att viljan och tiden bör finnas hos pedagogen för att lösa konflikterna. När pedagogen hjälper sina elever att lösa en konflikt ska han eller hon vara opartisk samt att alla inblandade ska visa varandra respekt. Alla ska bli nöjda med de beslut som fattas och det är ytterst viktigt att inte skuldbelägga någon. Eleverna ska känna att de fått vara med och bestämma och gemensamt kommit fram till en lösning som gynnar alla parterna.

En pedagog poängterar att det är viktigt att alla inblandade i konflikten får berätta sin bild av situationen. Om barnet blir kränkt och inte får tala fritt kan han eller hon ta på sig skulden för något som inte är barnets fel. För att komma fram till det slutgiltiga steget att det ska gynna alla parter så måste alla inblandade tala om sina behov. Så att de tillsammans kan komma fram till en lösning där alla blir nöjda.

10.6 Miljö

Flera pedagoger poängterar att miljön har en väldigt stor betydelse på barnen och hur konflikterna uppstår. Om det är en lugn atmosfär i klassrummet med ett trevligt bemötande så blir det automatiskt färre konflikter. En pedagog anser att när en konflikt redan brutit ut så är det väldigt viktigt att reda ut den i en lugn miljö. Han berättar: "Jag har i min verksamhet en konflikthörna där jag tillsammans med barnen format en harmonisk och trevlig miljö. Syftet med denna hörna är att lösa konflikterna där, då vissa konflikter inte ska tas upp i helklass." Dock är det en pedagog som inte håller med de andra pedagogerna och menar att: "Jag tror inte att miljön har en stor påverkan på att lösa en konflikt. Oftast handlar det om barnen är mottagliga till att lösa konflikten eller inte.

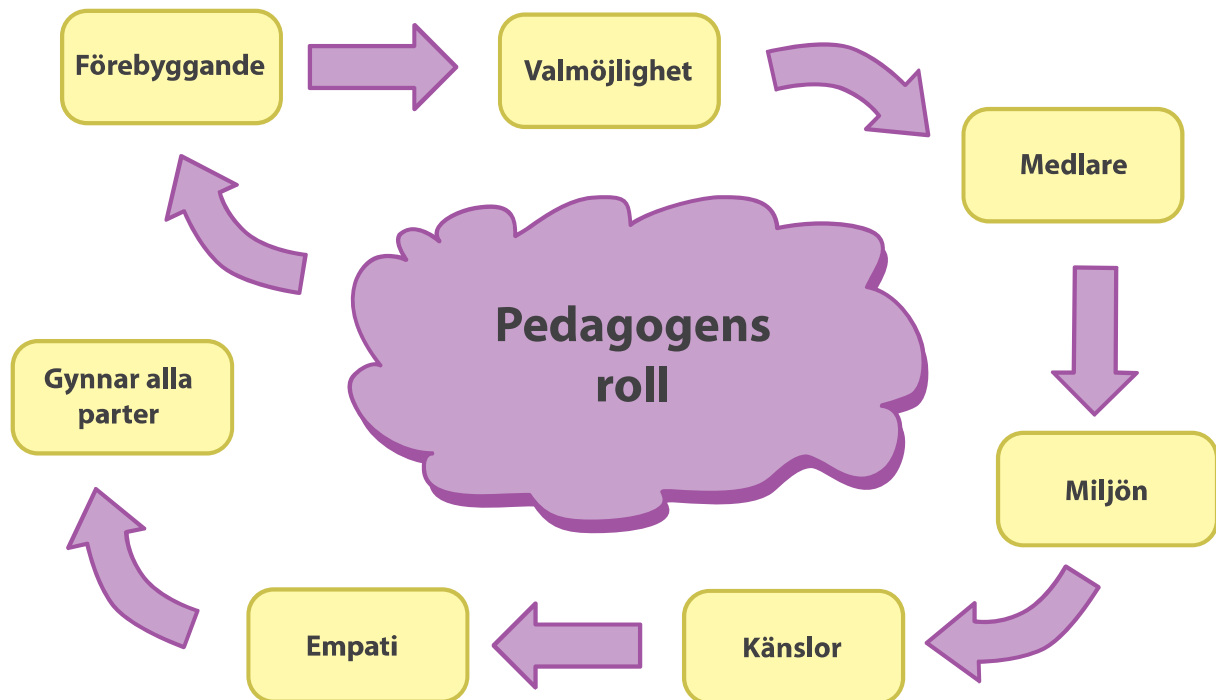
En annan pedagog poängterar: "Personligen tror jag att både arbetsmiljön och den psykosociala miljön påverkar eleverna sinsemellan. Är stämningen dålig bland pedagoger, arbetsgivare så påverkar det klasserna. Är miljön stökig och det finns lite att göra på rasterna, så kan det uppstå mobbning."

10.7 Val av Konflikthanteringsmodeller

Alla pedagogerna utom två är ense om att de inte går efter någon specifik konflikthanteringsmodell. En pedagog nämner att hon går efter en modell som kallas för "pedagogisk processreflektion" av Kerstin Bygdesson – Larsson. En annan pedagog svarar blankt "nej" på frågan om hon går efter en modell, men under intervjuens gång framkommer det att hon använder sig av kompisamtal varje vecka.

En annan pedagog poängterar också att hon inte går efter någon specifik konfliktmodell utan handlar efter sunt förnuft.

11 De viktigaste aspekterna i pedagogens roll



I resultatdelen har vi kommit fram till de centrala utgångspunkterna som pedagogerna anser är betydelsefulla i konflikt hanteringsmodeller. Vi har valt att placera ut pedagogens roll i mitten eftersom den ligger som utgångspunkten till de andra viktiga kärnpunkterna. Pedagogens roll är att förebygga en konflikt i barngruppen genom att följa en specifik konfliktmodell. Men samtidigt bör pedagogerna gå igenom samtliga steg för att reda ut en konflikt på bästa sätt när den har uppstått.

Nästa steg går ut på att pedagogerna har tillgång till olika valmöjligheter, här handlar de om vilken konfliktmodell som passar pedagogerna bäst. Efter att pedagogerna valt ut den konfliktmodell som passar dem blir pedagogerna en form utav medlare. Medlarens uppgift är att alltid ha en fungerande dialog och att kommunikationen mellan samtliga parter tillgodoses.

Som medlare ska pedagogerna lyssna till alla parter utan att döma någon. Nästa steg handlar om miljöns betydelse. Pedagogerna anser att konflikter skall lösas i en lugn och harmonisk miljö. Vilket resulteras till att barnen inte känner någon form av stress.

Pedagogerna anser att en bra miljö kan resulteras till mindre konflikter. Steget därefter handlar om känslor, pedagogerna menar på att det är viktigt att låta barnen få visa sina känslor men även att alla skall få komma till tals. Detta i sin tur medför att barnen skall visa empati för sina kamrater och de konflikter som uppstått. Slutligen menar pedagogerna på att det är viktigt att lösningarna gynnar alla parter.

12 Analys och diskussion

12.1 Val av konflikthanteringsmodell

I resultatet finner vi det intressant att pedagogerna inte följer en specifik konflikthanteringsmodell. Pedagogerna förklarar hur de går tillväga för att lösa en konflikt och vad som är viktigast i genomförandet. Pedagogerna har samma utgångspunkter som Rosenberg (2003) beskriver i NVC modellen och Nemert (1997) i den isländska modellen. Dessa utgångspunkter är samtliga steg i båda konflikthanteringsmodellerna. En pedagog är övertygad att hon inte följer någon konflikthanteringsmodell, men berättar senare under intervjun att hon använder sig av kompassamtal.

Detta betyder att pedagogerna är omedvetna om vilka modeller de egentligen går efter. Vi kan tro att det beror på att flera av de konflikthanteringsmodeller som vi tar upp i vår litteratur har samma utgångspunkter. Vilket exempelvis kan vara empati, känslor, förebyggande modell eller gynna alla parter. Pedagogerna utgår ifrån dessa olika punkter och kan inte hänvisa dem till bara en specifik modell.

Flera pedagoger utgår även utifrån sunt förnuft, etik och moral. Vilket som känns viktigt i just det tillfället när konflikten ska redas ut. Men då kan vi ifrågasätta sunt förnuft, vad handlar det om egentligen eftersom olika människor har olika uppfattningar. Bli det alltid rätt varje gång? Vi kan med detta se att pedagogerna inte följer teorin till punkt och pricka utan drar sina egna slutsatser.

Kan pedagogerna ha lärt sig olika teoretiska modeller utan att veta vad de kallas? Eller har de lärt sig själva utifrån egna erfarenheter? Kan det vara rent av farligt att göra på sitt eget sätt? Dock kan vi se att mycket av det som pedagogerna gör finns i flera av de konflikthanteringsmodeller som vi skriver om. Hur kommer det sig? Pedagogerna bör ändå bli mer insatta i de modeller som finns eftersom de olika konflikterna som uppstår kan vara svåra att lösa endast med sunt förnuft.

Vi menar att pedagogerna inte är insatta i de konflikter som finns i samhället idag. Eftersom samhället hela tiden förändras behöver också pedagogerna följa med i den utvecklingen. Äldre pedagoger tror sig veta hur de ska lösa konflikter eftersom de gjort samma sak i flera års tid. Dessa pedagoger behöver följa med i utvecklingen om de inte redan gör det.

Vi menar på att konflikterna som finns idag ser inte likadana ut som de gjorde för flera år sedan. Då samhället förändras och ny forskning tillkommer under åren bör alla pedagoger följa den och ta till sig av nya verktyg som forskningen medför. Samhället förändras konstant likaså barnen och deras konflikter, därför anser vi att alla pedagoger bör uppmuntras till att ta till sig konflikthanteringsmodellerna som sedan tillämpas utifrån den barngrupp pedagoger har.

Pedagogerna bör analysera och förstå konflikthanteringsmodellerna som de sedan kan tillämpa utifrån deras förståelse kring modellerna. Dock bör dem vara medvetna så att de sedan kan hänvisa till tidigare forskning då någon ifrågasätter deras handling.

12.2 Tiden

En annan viktig faktor är också tiden. När en konflikt har brutit ut mellan två eller flera barn behöver tiden finnas för att konflikten ska kunna redas ut på ett bra sätt som gynnar alla parter. Om tiden inte finns kan det resulteras i att barnen inte känner sig rättvist behandlade. Det är viktigt att pedagogen vet vad han/hon håller på med och vilken modell han/hon egentligen går efter för bästa resultat.

För att göra det möjligt för pedagogerna krävs det att tiden finns för att reflektera och analysera sitt förhållningssätt gentemot barnen i olika sammanhang. Tidsbristen är ett utav de faktorer som spelar in menar flera pedagoger. Trots detta anser vi att åtgärderna kan vara fortbildning om konflikthantering där de finns brister hos pedagogerna. Ansvaret ligger självklart hos pedagogerna, som sedan kan lyftas till deras chef då detta är ett stort problem. Sist men inte minst vill vi poängtera att som pedagog finns två uppdrag när det gäller tid i samband med konflikthantering. Det första uppdraget är på arbetsplatsen och det andra uppdraget är att på egen hand läsa om olika teorier som sedan kan kopplas ihop med praktiken. För att detta skall vara möjligt krävs det vilja och engagemang hos pedagogerna men även en vilja förändras och inte fastna på i det gamla tankesättet.

12.3 Eleverna löser konflikter själva

Elever ska lära sig att lösa konflikter själva i framtiden menar samtliga pedagoger som vi intervjuat. Vilket också står i Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2011) att eleverna ska ha lärt sig att lösa problem när de gått ut skolan. Vi tycker precis som en pedagog uttryckte sig i en intervju att konflikter är en del av vardagen och något som alltid kommer finnas i våra liv. Därför är det viktigt att förstå konflikternas betydelse. I den isländska modellen (Nemert, 1997) beskrivs det att om eleverna får lära sig stegen där kan de lätt lära sig att reda ut konflikter själva i framtiden. Men om pedagogerna inte är medvetna om vilken modell de går efter så är det svårt för eleverna att kunna få de verktygen.

12.4 Empati

I de olika konflikthanteringsmodellerna är empati en mycket viktig faktor. När en konflikt ska redas ut måste alla inblandade parter känna empati för varandra. Detta understryker även pedagogerna. Vi undrar vad som händer när ett barn som är oförmögen till att känna empati är inblandad i en konflikt. Hur ska pedagogerna få barnet att förstå hur den andra individen känner sig. Går det att lösa en konflikt utan att känna empati för den andre? En pedagog använder sig av dramatisering när barnen har svårt att förstå vad problemet är i en konflikt som uppstått. Det gör att barnet lättare kan ta till sig hur det andra barnet känner och kan utveckla en förmåga att visa medkänsla.

12.5 Miljö

CPS är en förebyggande modell som beskriver miljön som en viktig faktor (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011). Miljön kan påverka barnet både positivt och negativt. Om kravet blir för stort på barnet kommer hon eller han att yttra sig och få ett negativt beteende (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011). Därför är det viktigt att sätta fokus på miljön och inte barnet genom att dra ner på kraven. När

pedagogerna pratar om miljö har de olika åsikter. En tycker att miljön inte alls påverkar barnet och andra tycker det till allra högsta grad. Om miljön runt barnet är stressig och negativ så påverkas självklart barnet negativt. Ett barn som växer upp i en stressig, otrygg och negativ miljö kommer bli påverkad på ett negativt sätt.

Vad vi kan se är att när konflikter ska redas ut är det viktigt att ta hänsyn till barnen och gå lugnt fram i en stillsam miljö. Det beror på att många barn har svårt att tala öppet bland andra barn. När en viss situation uppstått mellan två barn så behöver inte alla barn i klassen bli inblandade. Därför anser vi att kompisamtal inte alltid är ett givet val. Eftersom ett visst barn kan bli utpekade som syndabock och kränkt. Även känsliga saker som har hänt kan komma ut som inte de inblandade barnen vill ska komma ut.

Konflikter ska gärna redas ut i en tyst och lugn miljö vilket inte är fallet när det gäller kompisamtal. Även om kompisamtal alltid utspelar sig i ett lugnt klassrum är det inte säkert att det är en trygg stämning i klassen. Många barn kan känna sig ledsna, stressade och uttittade när de sitter i en rund ring. Kompissamtalet involverar in alla barnen i klassen eftersom alla i ringen får samma fråga som de måste svara på.

Frågorna ska ge barnen samvetskval och ånger så att de tillslut erkänner ifall de betett sig illa. Men det är inte alltid barnen gör det utan istället håller de känslorna inom sig eller blir utpekade av andra. Barnet som har betett sig illa ska inte bli utpekade men det kan lätt bli så om offret känner sig kränkt. Det som är bra med kompisamtal är att barnen får hjälpa varandra att komma fram till en lösning på det problem som uppstått. Det är inte pedagogen som kommer med alla förslag utan att barnen runt omkring får känna sig delaktiga till att reda ut konflikten.

12.6 Dialog

NVC (Rosenberg, 2003) inriktar sig på att stärka individerna genom att skapa dialoger mellan människor istället för våld. Individerna ska kunna visa känslor och tillsammans komma fram till en lösning som gynnar alla parter. Detta kan kopplas ihop med den isländska modellen som också understryker vikten av att samtala istället för att bruka våld. Samtliga pedagoger som ingick i vår studie menar på att det är viktigt att uppmuntra barnen till att lyssna och diskutera med varandra. Dock utmärker sig en pedagog där hon lyfter upp vikten av att tala istället för att bruka våld. Detta görs i form av samlingar på verksamheten där hon väljer att lyfta upp hur man är en bra kompis. Här kan vi se att både konflikthanteringsmodellerna och pedagoger lyfter fram dialogen som en viktig faktor. Vilket vi håller med om, dock är det viktigt att ha en god kontakt med barnen för att nå fram till alla barn.

Vi anser att dialog är den viktigaste faktorn men att det även krävs andra metoder också. Vissa barn kan ha svårt att tala utan visar sina känslor och åsikter genom sitt kroppsspråk. Kanske kan en metod vara estetiska uttrycksformer. Genom att dramatisera olika konflikthändelser utan att tala kan hjälpa de barn som har svårt för det verbala. Där får de leva ut sina känslor genom att använda kroppen.

12.7 Känslor

Något som vi finner intressant är att Engquist (1994) och i Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2011) understryker att eleverna ska lära sig att leva sig in andra människors situationer och samtidigt förstå deras tankar och känslor. Engquist (1994) lyfter även upp vikten av att uttrycka sina värderingar på ett hänsynsfullt sätt och inte hålla känslorna inom sig. Hon menar på att det lätt kan resulteras till att människorna får ett utåtagerande beteende om de trycker undan sina känslor.

I de olika konfliktmodellerna lyfts det upp att eleverna ska få uttrycka och sätta ord på sina känslor. Modellerna menar på att känslorna kan hjälpa till att reda ut konflikter genom att barnen visar sin sårbarhet. Pedagogerna som ingick i vår studie har samma utgångspunkter då de menar på att eleverna får möjligheten att uttrycka sig med hjälp av känslor. Vi kan hålla med både pedagoger, forskare och Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2011) då vi ska få barnen att uttrycka sina känslor istället för att "sopa" bort dem under mattan. Som allt annat finns det både fördelar och svårigheter med att arbeta på detta sätt.

Fördelarna är att barnen får uttrycka sina känslor och behov då de ibland kan hjälpa till att lätta individernas inre. Genom att visa sina känslor kan det även leda till att barnen får möjligheten att känna empati för sina medmänniskor men även att de får en förståelse för sina kamrater och medmänniskor. Den bidragande faktorn till att visa känslor kan vara att barnen blir goda medborgare.

Svårigheterna kan vara att pedagogerna inte når fram till individerna. Vi menar hur gör vi då det finns barn som har svårt att uttrycka sina känslor och hur gör vi med de individer som hellre är "tuffa" än att visa sig sårbara? Hur gör vi för att verkligen nå fram till alla barn och kan det handla om pedagogens förhållningssätt gentemot barnen? Kan det handla om att vinna barnens tillit och därefter få dem att visa känslor. Eller har familjeförhållanden någon inverkan på om barnen kan visa sina känslor öppet eller inte. Vi kan också tycka att barn inte alltid ska agera på sina känslor utan försöka tänka till före. Att alla känslor som uppkommer inte är positiva känslor och detta behöver bearbetas.

Vi anser att barn bör lära sig att behärska sina känslor, att det är viktigt att få låta dem komma ut dock kan detta ske på många olika sätt bland annat genom estetiska uttrycksformer. Vi anser att det är väldigt viktigt att barn måste få uttrycka sina känslor annars kan det resulteras till att de mår psykiskt dåligt.

Undantryckta känslor kan leda till att barnen upplever panikångest eller får ett aggressivt utåtagerande beteende. Barn som inte får utlopp för sina känslor kan bli inåtvända, känslökalla och fåordiga som isolerar sig ifrån sin omvärld. Om de hela tiden får ta skulden för vad andra gör eller aldrig får komma till tals. De kanske blir mobbade hela sitt liv och förtryckta vilket kan leda till psykisk ohälsa.

12.8 Förebyggande

Alla pedagogerna i vår studie talar om hur de arbetar förebyggande med konflikthantering på olika sätt. Dock kan inte alla konflikter som uppstår förebyggas eftersom konflikter ingår i alla individers vardag. Konflikter kan uppstå när som helst

och handla om vad som helst. Det är svårt för pedagoger att förutse vad som ska ske under en dag i skolan. Dock kan det vara en svårighet att förebygga lättare intressekonflikter, sak konflikter, känslokonflikter och värderingskonflikter. Vi tycker att det känns som att pedagogerna inte ser det positiva i konflikterna.

Precis som Engquist (1994) uttalar sig om att konflikter kan vara rent av nyttigt menar vi att konflikter mellan individer kan leda till att de stärker barnen. Vi anser att det kan vara bra att två eller flera individer rensar luften så att de sen kan komma varandra närmare och bli bättre kompisar. Pedagogerna vill ha så få konflikter som möjligt i sin verksamhet och vi tror inte att de är medvetna om att det finns flera olika sorters konflikter. Vi tror att det kan bero på att pedagogerna inte riktigt har kunskaperna att reda ut konflikter som gynnar alla parter. De kanske är rädda för att göra fel och det blir lätt att ett barn blir utpekad som syndabock.

12.9 Medlare

Pedagogerna ser sig själva som medlare mellan barnen när de hjälper till att reda ut konflikter. Detta är ingenting som framkommer i modellerna. I de olika konflikthanteringsmodellerna är det som att pedagogerna är någon slags coach som ska se till att varje steg i konfliktmodellen uppnås. Vi kan tycka att detta är en viktig aspekt att pedagogerna ser sig själv som något mer än någon som bara ska lära barnen rätt eller fel. Pedagogerna finns där för att hjälpa barnen att reda ut konflikter och ge dem verktygen för att i framtiden kunna lösa konflikter själva. Läger pedagogerna ner för mycket tid på att lösa konflikter som barnen egentligen kan lösa själva? Går det att förebygga konflikter på annat sätt än de som pedagogerna gör i nuläget. Vi anser också att det är viktigt att pedagogerna finns till hands när det uppkommer konflikter som är svåra att lösa. Det kan handla om att två barn är så upprörda att de inte ens kan se åt varandra. Därför är medlaren (pedagogen) roll ytterst viktigt.

12.10 Samspel

Samspelet är viktigt mellan barnen i skolan menar Vygotskij (Bråten, 1998). Men om det alltid är två barn som är inblandade i konflikter. Ska dessa barn alltid vara tillsammans och tvingas till att samspela, fast det verkligen inte fungerar? Pedagogernas jobb är att få alla barn att kunna samspela med varandra och gå till botten med de problem som uppstått mellan individerna. Samspelet är en viktig faktor för att förhindra uppkomst av konflikter barnen emellan.

12.11 Gynnar alla parter

De fyra olika konfliktmodeller som vi skrivit om går ut på att alla inblandade i slutänden ska bli nöjda med det beslut som tas. Pedagogerna i resultatet poängterar också vikten av att komma fram till en lösning som gynnar alla parter. Dock kan vi fundera på om det alltid är så att alla inblandade känner sig nöjda med det beslut som tas. Går det alltid att få alla parter nöjda. Kan vi som pedagoger lösa olika konfliktmodeller som gynnar alla parter. Vi anser att det alltid kommer finnas barn som inte känner sig nöjda över de beslut som fattas. Vi menar på att det kan vara svårt att lösa en konfliktsituation som gynnar alla parter.

Med detta vill vi poängtera att det kan finnas barn som känner sig underlägsna och håller med de beslut som tas bara för att undvika att fler konflikter uppstår. Därför anser vi att det kan vara svårt att lösa en konflikt som gynnar alla parter. Pedagogerna måste i detta läge känna barnen så pass väl att rätt beslut tas och att ingen blir ledsen eller känner utanförskap, men även här kan det finnas nackdelar då pedagogerna kan tro sig känna dessa barn men egentligen inte gör det. Den Isländska modellen, NVC, CPS och kompassamtal kopplas ihop med pedagogernas svar. Allt går ut på att gynna alla parter i slutänden.

13 Metod diskussion

För att uppnå frågeställningarna som var vår utgångspunkt valde vi att använda oss utav endast intervjuer. Frågan är om denna metod egentligen räckte? Får vi ut sanningsenliga svar genom endast intervjuer och eller får vi helt enkelt en uppmålad bild som inte överensstämmer med verkligheten. Skulle vi fått ett annat resultat om vi använde oss av observationer också? Vi anser att denna studie skulle kunnat vara i en större utsträckning än vad som gjorts. Men vi behövde begränsa oss för att arbetet inte skulle bli allt för stort.

Om vi hade valt att intervjua flera pedagoger hade vi möjligtvis fått en annan utgångspunkt. Vi hade också kunnat intervjua pedagoger från andra skolor för att se skillnaderna tydligare, om det finns pedagoger som verkligen följer en specifik konfliktmodell. Något som vi också tar med oss från denna studie är att vi kunde ha använt oss av både intervjuer och observationer. Vi tror att dessa två metoder kan kompensera varandra eftersom att vi då kan se vad som egentligen händer i verksamheten och inte bara vad som sagts.

Dock är vi relativt nöjda med valet av intervjumetod eftersom det gjorde det lättare för oss att verkligen förstå vad pedagogerna menade med sina svar. Frågorna som vi ställde var bra men vi kunde också ställt flera öppna frågor. Även var tiden knapp, vissa pedagoger hade egentligen inte tiden att sitta ner för en intervju.

Vi kunde också ha valt att använda oss av flera yngre pedagoger i vår studie för att få fram ett annat resultat. Dock var det inte åldern som var relevant i vår studie utan svaren som pedagogerna gav. Men om vi frågat nyexaminerade pedagoger kanske vi hade fått ett annat svar eftersom de precis läst en ny utbildning. Denna modell får de själva välja vilken som passar dem bäst, men de ska gå efter en viss modell för att inte missa några steg i själva konflikthanteringsmodellen.

I framtiden önskar vi att pedagogerna fortsätter att arbeta förebyggande med konflikthanteringsmodeller. Att de alltid har öppna dialoger med barnen och dramatiserar viktiga händelser med barnen. Att de skapar tillfällen för att barnen ska få känna empati och leva ut sina känslor. Pedagogernas arbete är viktigt och därför anser vi att de ska läsa på mer om konflikter och olika modeller. Att de verkligen följer en specifik modell för att kunna gynna alla parter i slutänden.

Vi vill också poängtera att miljön har stor inverkan på barnen och vi hoppas att varje pedagog har det i åtanke. Att precis som i CPS modellen (Utas Carlsson & Rosenberg Kimblad, 2011) ta fokus från att det är barnet som är problemet utan miljön runt

omkring då vi anser att vissa pedagoger inte har det tankesättet. Pedagoger behöver uppdatera sitt tänkande för att förstå hur samhället ser ut idag.

Samtidigt som det finns konflikter som alltid finns genom alla tider. Konflikter kommer alltid äga rum i alla hem och skolor därför vill vi uppmana pedagogerna att se varje konflikt för vad den är. Ibland kan en konflikt mycket väl vara lärande men det behöver finnas en gräns också för vad som är en bra konflikt och en dålig. Pedagogerna behöver bli mer insatta vilket vi önskar ska finnas med i lärarutbildningar idag.

14 Nya forskningsfrågor

Om vi skulle skriva ett nytt arbete kring konflikthanteringsmodeller och pedagogens roll i konflikter, skulle vi kunna forska kring varför pedagogerna inte använder sig av en specifik konflikthanteringsmodell. Hur det kommer sig att de inte är medvetna om vilka modeller som finns tillgängliga. Men även hur barnen uppfattar pedagogernas förhållningssätt i relation till konflikt situationer. Vi kunde forska om pedagogerna verkligen gick igenom alla steg som de påstår att de gör när de reder ut en konflikt barnen emellan. För att komma fram till detta resultat kan vi använda oss utav både intervjuer och observationer. Det är alltid intressant att se om pedagoger i praktiken gör lika som de säger i teorin.

15 Referenslista

Litteratur:

- Bråten, I. (1998). *Vygotskij och pedagogiken*. Stockholm: Studentlitteratur
- Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojektet inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur
- Dewey, J. (2004). *Individ, skola och samhälle*. Stockholm: NoK
- Engquist, A. (1994). *Kommunikation på arbetsplatsen. chefen, medarbetaren, gruppen*. Stockholm. R&S
- Forsell, A. (2005). *Boken om pedagogerna*. Stockholm: Studentlitteratur
- Johansson, E. (2003). *Estetiska möten i skolan*. Stockholm: Studentlitteratur
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- Maltén, A. (1998). *Kommunikation och konflikthantering*. Lund: Studentlitteratur.
- Nemert, E. (1997). *Öppna för samtal, arbetsmetoder i klassrummet*. Stockholm: Liber
- Utas Carlsson, K & Rosenberg Kimblad, A. (2011). *Hantera konflikter och förebygga våld*. Jonstorp: KSA
- Rosenberg, M B. (2003). *Nonviolent communication - Ett språk för livet*. Svensbyn: Friare liv
- Stukát, S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur
- Thornberg, R. (2006). *Det sociala livet i skolan*. Stockholm: Studentlitteratur

16 Bilaga 1 - Intervjufrågor

1. Vad har du för synsätt gällande konflikthantering?
2. Vad är din roll som pedagog i en konflikthantering barnen emellan?
3. Hur löser ni en konflikt, så det gynnar alla parter?
4. Använder du dig av någon specifik konfliktmodell, i så fall vilken?
5. Vems ansvar är det att lösa konflikthantering, och varför?
6. Jobbar ni aktivt med konfliktmodeller för att förebygga konflikter i klassen/barngruppen? Om inte varför, förklara!
7. Om en konflikt inte går att lösas, hur gör du som pedagog då?
8. Tror du att miljön påverkar konflikter mellan eleverna? Och i så fall hur/varför?

17 Bilaga 2 - Brev till Pedagogerna

Hej!

Vi heter Jenny Ekenlöv och Dersim Ugur och vi studerar på Mälardalens högskola till lärare. Som ni vet går vi sista terminen nu och vi ska skriva vårt examensarbete. Vi skickar därför ut detta brev till er pedagoger som vi önskar delta i vår studie.

Temat för denna undersökning är konflikthantering där vårt syfte är att vi vill undersöka hur det ser ut i verkligheten jämfört med modeller, när det handlar om pedagogernas synsätt av konflikthantering barnen emellan. Vår undersökning kommer att gå ut på enskilda intervjuer med hjälp utav bandinspelning. Vi utgår ifrån de fyra forskningsetiska principerna som berör tystnadsplikt, sekretess och informationskravet.

Samtliga pedagoger som ingår i studien kommer självklart att vara anonyma genom hela vår undersökning. Denna undersökning kommer även vara skrivet på ett sätt så ingen individ ska gå att identifiera. Ni har även möjligheten att avbryta ert egna deltagande om ni mot förmodan önskar det.

Vi hoppas att ni skulle vilja delta i vår undersökning, och fyll i fältet nedan som sedan lämnas till Jenny Ekenlöv eller Dersim Ugur, ni kan även nå oss på våra skolmail Jev09001@student.mdh.se eller dur09001@student.mdh.se.

Tack på förhand med vänliga hälsningar

Jenny Ekenlöv och Dersim Ugur.

Underskrift